

CÍM	Úttörő utca 1.
HRSZ	209
RENDELTTETÉS	10 tantermes Móricz Zsigmond Ének-Zenei Általános Iskola
ÉPÍTÉS ÉVE	1951-1952
ÉPÍTÉSZ	Zilahy István (VÁTI)

védett területen belül

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>elsősorban a déli és keleti térfallal határolt udvar térfala, a nyílászárók rendje, osztása, kőburkolatok, korlátok</p> <p>a bejárat rész nyílászárói nem eredetiek, cseréjükkel veszített az épület az autentikusságából</p>

RÖVID LEÍRÁS

Észak–déli tengelyű, kelet–nyugati tájolású főépületből és a vele párhuzamosan elhelyezett tornatermi szárnyból, valamint a két épületet merőlegesen összekapcsoló három fő tömegből áll. Az emeletes, középfolyosós tantermi szárnyban a tantermeken, váltótermeken kívül az igazgatási részt helyezték el, a földszinten összenyitható termekből színpaddal ellátott kultúrterem alakítható ki. Az összekötő szárny oldalfolyosós, innen közelíthető meg a 450 m²-es tornaterem.

Téglavázas, a kis területű pince felett alulbordás vasbeton földem, a többi helyen téglapillérekkel is alátámasztott Bohn-földem készült. A tetőzet alacsony hajlásszögű fa fedélszék, palafedéssel.

A főhomlokzat kialakítása –a nem sokkal korábban szintén Zilahy által tervezett – a 20 tantermes Vasvári Pál Általános Iskolával rokon megoldásokat mutat. A főhomlokzaton az ablakokat műkövel keretezték. Az ablakközök annyira keskenyek, hogy a korabeli kritika szerint „unalmas modern formalizmus” jelenik meg ezen a homlokzatokon.

A tornatermi szárny eredetileg nyerstégla falazattal készült volna.

CÍM	Dózsa György út 24. – Bocskai István utca 2. – Balogh Ádám utca – Semmelweis utca
HRSZ	Hrsz 24/2
RENDELTETÉS	228 lakásos társasház
ÉPÍTÉS ÉVE	1953, 1954-1959
ÉPÍTÉSZ	Regula Ede (VÁTI), Till Antal (LAKÓTERV)

védett területen belül

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	az épületek tömege, homlokzatképzése

RÖVID LEÍRÁS

A tömb a város nyugati kapujának egyik oldalát alkotja. A Dózsa György úthoz viszonyítva támfallal megtámasztott magasabb területen fekszik. Az építető a Sztálin Vasmű Igazgatósága volt.

A Balogh Ádám utca – Bocskai István utca – Dózsa György út – Semmelweis Ignác utca vonalában álló, a tömböt csaknem körbevevő, kétudvaros elrendezésű, pince+földszint+3 emeletes, 5 szekciós, 228 lakásos lakóház beépített szintenkénti alapterülete 4850 m²,

párkánymagassága 13,9 m. Szerkezetek: sávalapozás, a szükséges helyeken pilléralapozással, téglavázis felmenő falazatokkal, az óvóhelyek felett előregyártott vasbeton födém, a vizesblokkoknál előregyártott vizesfalca, egyéb helyeken Szim-Kár elemek, és ÉTI gerendák közötti téglabetétes födém, a tetőszerkezet vasbeton fedélszék, a sarkok és kontyolások fából, a héjazat hornyolt cserép. Kőburkolat: piszkei vörös mészkő (márvány), a teljes földszintet borító ciklop lábazat anyaga tardosi kemény mészkő. A lépcsőházaknál a lábazat és a lépcső sütői vörös mészkőből készült.

Változatos, összesen hatféle egyedi lakásalaprajz, az egyszobás garzontól a háromszobahallos méretig.

A palotahomlokzatok szisztémájának megfelelően a nyílások keretelése felfelé egyszerűsödik, legfelül már keret nélküliek. A Bocskai István utcai törtvonalú homlokzat két szakaszos, a töréspont az udvari keresztszárnyat jelöli ki. Sajátos építészeti elemek: bejárat a középtengelyben, két ablaktengely szélességű rizalitban nyílik, a rizalit tetején kapcsolt erkély, minden 3. tengelyben franciaerkély, páros erkélyek.

Az udvarok közül a déli az olasz novecento hatásait mutatja. Az északi udvari homlokzat képzése zárt, egyenletes tagolású, a lépcsőházak bejáratai nem a déli udvar, hanem a Dózsa György úti egyiptizáló bejárat kialakítással azonosak.

Az udvar kiemelkedő dísz a keresztszárny sarkán három szintet átfogó, hengeres zárterkély. A mellvédeket Farkasvölgyi István domborművei díszítik.

A tetőteret beépítették, a tetőtéri nyílászárók nem egységesek.

CÍM	Táncsics Mihály utca 3-3/a. – Dózsa György út 27-31.
HRSZ	Hrsz 111/3
RENDELTETÉ S	71 lakásos lakóépület, a földszinten vendéglátás, üzletek
ÉPÍTÉS ÉVE	1953-1959
ÉPÍTÉSZ	Staffer Károly és Kóbor Ferenc (LAKÓTERV), védett területen belül

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	tömeg, részletek
RÖVID LEÍRÁS	

Hegyesszögben záródó sarokház, pince+földszint+3 emeletes, az A rész 8, a B rész 25, a C 38 lakásos. A lakásalaprajzok nem típusúterv alapján készültek, beépített alapterülete 8910 m².

Az A épületrészben a nyomda részére éttermet, konyhát, öltözőt és irodahelyiségeket alakítottak ki. A B és C részben a földszinten büfék és éttermek kialakítására került sor.

Szerkezetek: beton sávalapozás, téglavázaz felmenő falak, a szükséges helyeken vasbeton oszlopokkal, a födémek ÉTI gerendák között téglapalló. A tetőzet előregyártott vasbeton fedélszék, a kontyolt részek fából készültek, hornyolt tetőcserép héjalással.

A három épületrész kapcsolódása bonyolult, az A rész utcai bejáratán keresztül csak a földszint és az 1. emelet közelíthető meg, a felette lévő szintek a B épület loggiás udvari folyosójáról érhetők el.

Az A, B és C épületrészek építészeti kialakításukban eltérnek.

CÍM	Balogh Ádám utca 8-14. – Munkácsy Mihály utca 2-8. – Esze Tamás utca 7-11. , Balogh Ádám utca 16-22. – Munkácsy Mihály utca 1-7. – Esze Tamás utca 13.
HRSZ	Hrsz 27/3, 21/2
RENDELTETÉS	136 lakásos lakóházak üzletekkel
ÉPÍTÉS ÉVE	1953-1960
ÉPÍTÉSZ	Malomsoky József, Szamosi Miklós, Solta Ádám és Bánóczy Ferenc (VÁTI), Tiefenbeck József, végleges homlokzat: Szmuk János (LAKÓTERV)

védett területen belül

	
TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMEEK
	<p>az épületek tömege, kőburkolatok, az eredeti 4-es osztású ablakok ablakosztása, erkélykorlátok</p>
RÖVID LEÍRÁS	
<p>Pince+földszint+3 emeletes, a saroktorony 4 emeletes, 10 szekciós, típusalaprajzokból összeállított, a földszinten üzletsorral. Szintenkénti alapterülete 2478 m². Szerkezetek: kőbeton sávalap, pilléreknél tömbalapozás, életvédelmi helyiségek felett monolit vasbeton lemez, az egyéb szinteken üreges födémek, téglaváz, az üzleteknél téglaváz és vasbeton pillérekkel, monolit gerendába bekötött, előregyártott vasbeton lépcsőkarok, műköfokokkal, típusstair alapján. Tetőszerkezet: típus vasbeton fedélszék, a sarkokon fa, a héjalás hornyolt cserép, a toronynál lapostető presskies fedéssel. Az előregyártott vasbeton lezárópárkány magassága 14 m. A földszint és a saroktorony rész a főhomlokzat felől fűrészelt mészkő lapokkal burkolt, a homlokzatok többi részét kereteletlen kétszárnyú, a melléképületeknél egyszárnyú ablakok tagolják. A kert felőli homlokzatok egyszerűbbek, a sík vakolt felületeket kereteletlen nyílások, és a 2. emeleten néhány erkély tagolja.</p>	

CÍM	Gagarin tér 3-23.
HRSZ	196/2
RENDELTETÉS	Két 3 emeletes, egyenként 32 lakásos és egy 5 emeletes, 164 lakásos lakóház
ÉPÍTÉS ÉVE	1951, 1956
ÉPÍTÉSZ	Weiner Tibor, Malomsoky József

védett területen belül

TÉRKÉP	VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK
	<p>Az épület minden eleme, kivéve a nem eredeti nyílászárók és a tetőfelépítmények</p>

RÖVID LEÍRÁS

1951-ben a tervezés párhuzamosan folyt a Vasmű út nyugati oldalán álló, négy 5 emeletes épülettel. A Vasmű úttól hátrahúzott 5 emeletes épülettömbhöz a két 3 emeletes épület nyaktaggal kapcsolódik.

A földszint az enyhe kilépésű 9 tengelyes rizalit 1. emeleti ablakainak könyöklőpárkányaig, illetve a

franciaerkélyekig felnyúlóan kőlappal burkolt. A két szélső tengely erkélyes kialakítású áttört mellvéddel. A véghomlokzatok 4 tengelyesek, a középső 2 tengelyt közös műkö keret fogja egybe, az ablakok parapetjai a homlokzati erkélyekhez hasonló áttört ráccsal készültek, de üvegezettek. A 3 emeletes épületek 2 szekciósak, az 5 emeletes 7 szekciós, a rizalit 2-2 szekciója az épület tengelyéhez képest az utca felé eltolódik. Az erkéllyel kombinált, két szintet átfogó keretű bejáratok a park felőli oldalon nyílnak, a rizalitokat 2 szintes kapuáthajtó töri át, mennyeete kazettázott. A nyílások kerete műkö, a tervezettnél kisebb kiülésű erkélyek áttört kő mellvéddel készültek.

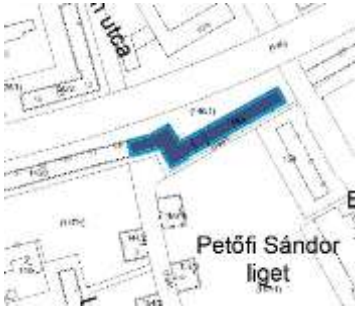
CÍM	Kossuth La jos utca 27/a. – Petőfi liget 3-7. – Görbe utca 9.
HRSZ	146/2
RENDELTETÉ S	68 lakásos lakóház
ÉPÍTÉS ÉVE	1952-1953
ÉPÍTÉS Z	Schmidl Ferenc (VÁTI)

védett területen belül

TÉRKÉP

VÉDENDŐ, MEGŐRZENDŐ ELEMÉK

	<p>Az épület minden eleme, kivéve a nem eredeti nyílászárók</p>
<p>RÖVID LEÍRÁS</p>	
<p>Dunaújvárosban alkalmazott gyakorlattól eltérő kötetlenebb alaprajzával, árkados átjárójával a szigorú, axisokra szervezett beépítést oldottabbá teszi.</p> <p>Pince+földszint+3 emeletes, magastetős, párkánymagassága 13,30 m. Lakásbeosztás: 8 egyszobás, 49 kétszobás, 11 hámoszobás, 8 közösségi helyiség, beépített szintenkénti alapterület 1451 m2.</p> <p>Szerkezetek: beton sávalapozás, függőleges szerkezetek téglá, vízszintes szerkezetek monolit vasbeton, ÉTI típusgerendák közötti tömör téglabetétes lemez, a tetőszék a típuszekciók felett előregyártott vasbeton, a kontyolások és nem típus részek felett fa fedélszék, héjalása hornyolt cserép. A lábázat sóskúti kemény mészkő. A szegmensíves bejáratok profilozott műkö-, az erkélyajtók és az ablakok tagolatlan vakolatkerettel készültek. A homlokzatok kialakítása változatos, a városban megszokott, szigorúan szabályos klasszicizáló jellegű megoldásokhoz képest inkább festői jellegűek,</p> <p>Az íves, háromnyílású, árkados átjáró aszimmetrikusan lett elhelyezve, a kőlabazat armírozva felfut a boltvállig, középtengelyét zárterkélyszerű lépcsőházi ablaksor emeli ki, a Kossuth Lajos utcában alkalmazott, akrotérionos lezárással, a tetőzetben timpanonos ablak.</p> <p>A földszinten az árkádtól balra az eredetileg rendelőnek épült rész nagyméretű ablakai, jobbra pedig a lépcsőház három kisméretű rombuszrácsos ablaka nyílik.</p> <p>A sarokerkély ornamentális sgraffito díszítését Medveczky Jenő 1954-ben készítette.</p>	